

טשענסטאכאווער צייטונג

פרייטאג, 5 צו יא ניסן תרצ"ג.

ליכט צינדען 6.07

Piątek, d. 7

*Biblioteka Jagiellońska
Krakow
Sw. Anny 19*

אניבערראשונג פארן טשענסטאכאווער פובליקום!

לכבוד יו"ט! א' איבערקעהרעניש אין סאדע - לכבוד יו"ט! וואסער אין לעמאניאדע-פראדוקציע

נאך לאנגע אנטרעגונגען איז ענדליך אונז געלונגען צו בעקומען די אויסשליסליכע פערזענליכע פארשטאנד אויף טשענסטאכאווער און אומגעגענד צו פאבריצירען דאס ריינע נאטירליכע אנהאנס - געטראנק, וועלכעס איז צוזאמענגעשטעלט פון פרישע אנהאנסען.
צום ערשטען מאל וועט דאס טשענסטאכאווער פובליקום האבען די געלעגענהייט צו טרינקען דאס נאטירליכע אנהאנס-געטראנק. טרינקט דעריבער נאר דעם נאטירליכע אנהאנס-געטראנק, וואס איז אונטערגלייכליך און מיז-אייזט נאך נישט געווען.
מיט אכטונג "URSUS"
פ. פישעאלטער, הארשאווער. № 21.

צו אינווערע גי לעזער!

צוליב דעם, וואס פסח קומט היי-יאָהר אויס אין מיטען דער וואך, און צווי ווי מיר ווילען געבען די לעזער אונזער צייטונג יעדען פרייטאָג און אויך ערב יו"ט וועט אונזער צייטונג ערשיינען ביז פרייטאָג דעם 21.4 איינשלי. נאָר אין 4 זייטען צום פרייז פון 15 גר.
דער היינטיגער נומער ענטהאַלט 4 זייטען און קאָסט 15 גר.
דער ערב פסח נומער וועט ענטהאַלטען אינטערעסאַנט יום-טוב'דיג מאַטעריאַל און וועט קאָסטען 15 גר.
אַנאַנסען צום פסח-נומער ווערען אָנגענומען ביז וואָס 4 נאַכמיטאָג. די אַדמיניסטראַציע.

כשר לפסח! א פלאש וויין 1,50 זל.

זיי אויך ספירט של פסח. פון וועלכען יעדער יוד וועט האבען אן אמת'ן ענגליש-טוב צו בעקומען אין לאנג-יעהריגען וויין-און ספיריטוס - געשעפט פון יצחק מענדיל עפשטיין
איז איבערטראָגען געוואָרען אויפ'ן נייעם מאַרק רוג וואַרשאַווער א. ד. פ. „ZŁOTY RÓG“
וואו ס'איז צו בעקומען אלערליי וויינען, ספיריטואליען, מעהד, קאניאק און אנדערע משקאות, אלס עכט, אונגעפערלעשט, דערונטער גאנץ אלטען וויין און „כרמל“ צו מעסיגע פרייזען.
האַפענטליך, דאַס די ג' קאַנשאַפּט וועט ווייטער מיר שענקען צוטרוי און האַנדעלס-געזינדיגקייט - צייכענט זיך מיט אכטונג:
יצחק מענדיל עפשטיין און שמשו שמשופאק.
אויך טאפאק-אויסארבייטונגען דאָ צו בעקומען.

וויין כשר לפסח פון זל 1,50 א פלאש.

ביליגע ווי איבעראל! די לאנגיעהריגע פירמע

ד. שולדינגער, מיראָוסקא 1, רוג נייער מאַרק
מאכט בעקאנט, אן לכבוד יום-טוב איז דאס געשעפט פערזענליכע מיט א גרויסען אויסוואהל פון קאפעלושען, היטלען, יודישע טוכענע היטלען, סאמעטענע היטלען, קאפלען, שילער-היטלען אויך אלערליי קינדער-היטלען. זעהר סאָלידע בעהאנדלונג.
גערעכט די אדרעס: ד. שולדינגער, מיראָוסקא 1, רוג נייער מאַרק

מיר נעמען דעם וואָריסעטען אַנטייל אינ'ם טרויער פון אונזער זעהר געשעצטען רעדאַקטאָר און מיטאַרבייטער ד. ישראל פּלאַצקער צולייב'ן פרייהייטליכע טויט פון זיין ברודער

מנחם מענדיל נ"ע
און דריקען איהם אויס דעם טיפפעסטן מיטגעפיהל.
די מיטאַרבייטער פון „טשענסטאכאווער צייטונג“.

אונזער זעהר געהערטען פריינד, רעד. ה' ישראל פּלאַצקער און פאמיליע דריקען מיר אויס אונזער טיפפעסטן מיטגעפיהל צולייב'ן טויט פון זיין ברודער

מנחם מענדיל נ"ע
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
פ. פאָטשאַן און פּאַמיליע.

הננו מביעים את השתתפותנו בצער הגדול של ידידנו

מ' ישראל פּלאַצקער ומשפחתו על פטירת אחיו
מנחם מענדיל נ"ע
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
יעקב לעוויט ומשפחתו.

אנו מביעים את צערנו הגדול לאחנו אברהם ואלעזר פלוצקר

למות עליהם אביהם
מנחם מענדיל נ"ע
בעבודתכם לטובת רשיוננו תמצאו נחמה.
תל-חי!
מפקדת בית"ר צנינסטאווער
כתה "חיים"
כתה "קדימה".

אנו מביעים את השתתפותנו בצערי העמוק של העורך הנכבד, מ' ישראל פלוצקר

למות עליו אחיו
מנחם מענדיל נ"ע
בתוך שאר אבלי ציון ינחם.
פ. בלומקרוניץ.

לעזט אויפמערקזאם!

דערמיט מאך איך בעקאנט, דאס אין מיין שניידער - ווארשטאם קען מען בעקומען אלערארט פערטיגע יודישע מלבושים ווי אַנזיגער, שניידער, פאַלשעס לייכע און שווערע, זידענע און אַפּאָגענע קאַפּאָטעס, סאַף-רעק און קלאַסען אויך פאַר קינדער צו זעהר ביליגע לאָדזשער פרייזען.
עס ווערען אויך אַנגענומען בעשעלונגען פון אייגענע סחורות. רעיעלע פּעהאַנדלונג. סאָלידע אויספיהרונג. א גרויסער אויסוואהל פון מאָדערנע סחורות.
מיט אכטונג חיים יעקב קאהן, מאַטאַווא 9.

כשר לפסח

געזען-שמאלץ, פעטס, שמאָפּ-גענו, עס - גענו צו ביליגע פרייזען בעקומט מען אין די יאָסעט פון פ. קוינשא, פראָסטא 5 אויף ה' שיינ און פ' ש. טשאַרני, אַנאַראַווא 9

בעקאנטשאַכונג

פון יודישען קצבים-צעד. דער יודישער קצבים - צעך איז מוריע, אז וונטאג, ד. 9 ד.ה. וועלען די יודישע יאָטקעס זיין אָפּען פון 1 ביז 6 אָווענד.
גלייכצייטיג האבען מיר זיך בעמיהט, אז די שחיטה אויף יום-טוב זאל פאָרקומען שפּט-צו-נאַכטס.
די פּערזענליכע פון קצבים-צעך. ציינטיגען רעזיוואַניסטען-פּערזענלעך אין טשענסטאכאווער שפּט, ד. 8 אַפּריל 1933 י. האָלב 6 נאַכמיטאָג קומט פאַר אין אייגענעם לאָקאַל, קאַשטשוסקי 16 א רעפּעראַט א. ד. ט. „וואס לערנט אינו זיער דייטש-יודישער סכסוך“
מיט'ן אַנטייל פון ה"ה א. איצקאוויטש, א. בראַטמאַן איינגאַנג פאַר חברים און מיטאַטקער.

אנו מביעים בזה את השתתפותנו בצערו של חברנו ועד המזרחי מ' ישראל פלוצקר

על מות אחיו
מנחם מענדיל נ"ע
המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
ועד המזרחי וצעירי מזרחי צנינסטאווער.

דעם חשוב'ן און פיעל געזעסטען ה' ישראל פלאַצקער, רעדאַקטאָר פון „טשענסטאכאווער צייטונג“

צום טויט פון זיין ברודער
נ"ע מנחם מענדיל
מיין טיפפעסטן מיטגעפיהל
ש. פראַנק.

השתתפותי החמה בצערי העמוק של העורך הנכבד, מ' ישראל פלוצקר

למות עליו אחיו
מנחם מענדיל נ"ע
בתוך שאר אבלי ציון ינחם.
פ. בלומקרוניץ.

ל'וסטיגער און עכט-יודישער חזן!

ועלמענט קינסטלערישע קאָמפּינאציע פון ליעד און שפיעל! דאַנערשטאָג, 13 אַפּריל ערשטער טאָג חוה"מ פסח 9 אָווענד קומט פאַר אין זאל פון „גראַנד-קינא“ א גרויסער קאָנצערט נאָכן צורוקקומען פון זייער ערפּאָלגרייכען צוויי-יאָהריגן טורנע אין אַמעריקא פון דער קעניגין פון דער אַלאַ לילית יודישער קליין-קונסט-בינע און איהר גלעזענדיגער פאַרטער סוועלן זיך אויך בעלייליגען. אן די בערימטע דער טאַלאַנטפולער אַרטיסט אַמעריק. מוויקעריין ראַכעל רעי רייכער אַריגינעלער פּראָגראַם: סאָלקס-לידער, חסידישע נגונים, ענגלישע ליעדער, רוסישע ליעדער, כאַראַקט. נעבער - ליעדער, סאָלקס-סצענעס, דויעסן, פאַרדיעס, שאַרזשען, פּעקעסען, יודיש - אַמעריקאַנער סאָלקאַר, די שענסטע פּערעל פון יודישען הומאָר-אבז. די ניעסטע סלאַגען פון די יודישע ביהנעס אין אַמעריקא אַנאַוואַסיעליכער קאָפּל פון קאָנפּערענטייערען הומאָר, סאַטירע, וויץ און סאַרקאַס. ליעדער אין גרים און קאָסטימען. בילעטען מריהער צו בעקומען אין דרוקערי פון ה' באַטשאַן, אַלע 6.

עפענטליכע דאַנקוואָנונג

מיר געפינען פאַר אונזער אָנגענעהמען פליכט אויסצודריקען אונזער האַרציגסטען דאַנק דער פּירמע שיכט-לעווער, אַקצ. געז. וואַרשאַ פאַר דער פרייוויליגער שפּענדונג פון שפייז פּעטס „צערעס“ לכובת דער אַרטיגער יודישער אַרטיסער בעפּעלקערונג אויף פסח. עס איז בעזונדערס פּדאי אונטערצושטרייכען, אז די פּירמע שיכט-לעווער אַקצ. געז. ווייזט ארויס - טראָץ דעם קריזיס - פיעל פּערזענלעכע פאַר די גויטלידענדיג, בלייבענדיג געטריי אונזער אַלטער טראַדיציע. י. ראָזענבערג פאַרויער פון דער קהלה-פּערזענלעכע אין טשענסטאכאווער.

ישמחת בחגך! ישמחת בחגך!

די אלטע בעקאנטע פירמע
לייבוש גאלד ששענסטאכאווער נייצער מאַרק 11
איז פּערזענליכע מיט א גרויסען אויסוואהל פון פּערשידענע וויינען, מעהד, קידוש-וויינען צו ביליגע פרייזען. בעמערקונג: איך בעווייז אויך אלטען פרימא אונגע-וויין. רויט-וויין פּעצעל פאַר מאַנען - און צוקער-ליידענדיג.

די הייליגע טראַדיציע און די ענוויסירענדיג פאַרשריטענע בעזאָרגען יעדע גלויביגען יוד א זיין פאַרויכטיג ביים אויסוואהל פון כשר פּעטס. העלכעס דינט ביים צוגרייטען יום-טוב'דיגע מאכלים. און שום צווייטעל קען מען צו רעם צווישן בעזאָרגען פאַרזאָרגן „מנורה“ - אויסגעאַרבייט שטרענג כשר. פאַרווע פאַרזאָרגן „מנורה“ ווערט אויסגעאַרבייט פון די בעסטע בוימאַילען און פלאַנצען-פּעטס וורך דער אַקצ. געז. „אַמ אַד אַ“ אונטער דער שטרענגער אויפזיכט פון חרב סאַגאַלעוויטש. וועמענס הכשר איז געוואָרען אַנטרעקענט דורכ'ן וואַרשעווער ראַבב'נאַט.

מיר מוזען דעם קאמף פיהרען פון צום סוף!

נישט נאר פאר דעם דיטשען יודעו-טום, נאר אויך פאר דעם גאנצען וועלט-יודענטום האט זיך איצט אנהויבען א זעהר געפעהרליכע תקופה. עס איז דע-ריבער נויטיג אן אונטערשיידענע אויסגע-האלטונגן אויך אן א סדרדיגע וואקאמ-קייט בעת דעם קאמף, וועלכער איז אונז דורך היטלער'ן אָנגעוואַרפֿען גע-וואָרען.

דאָס וואָס עס געשעהט איצט אין דייטשלאַנד איז געווען אַ שרעקליכער קלאַפּ פֿאַרן יודענטום פון דער גאַנצער וועלט דערפֿאַר, ווייל דאָס איז אין דער יודישער מאָרטיאַלאַזש עטוואָס נייעס און גאַנץ ספּעציאליזעט.

די היטלעריסטע רעגירונג וויל מיט דער גאַנצער סיסטעמאטישקייט פון דער דייטשער פּאָליטיק און מיט דער גאַנצער ברייטע אַזוי צווי קאַראַקטע-ריסטיש פֿאַרן פֿריישטען מיליטאַריום, עפענטליך טון דאָס, וואָס עס האָבען ביי אַיזש נישט געוואַנט צו טון אַפֿילו די אַממייסט אַנטיסעמיטישע מלוכות. די היטלעריסטע רעגירונג וויל איצט עפֿאַנט-ליך און מיט דעם גאַנצען ציינום, צו-טרעטען מיט די פיס דעם פֿרינציפּ פון דעם גאַנצען יודענטום און שאַפען עטוואָס נייעס אין דער געשיכטע. די היטלערי-סטע רעגירונג איז איצט פֿאַרמעל, אין פֿלו-מירשט לענגלעך פֿאַרמעל, אינאָמי-הערען אַפֿילו, וואָס וואָלט געקאָנט פֿאַ-בען ווין ביישפּיל סיידיען נאַר אין די באַרבאַרשע צייטען פון דער אַלטער ספֿאַרט (אינעם פון די גריכישע מלוכות אין אַלטערטום) פּר וויל נעמליך איינ-פיהרען אַנאָיינטיילונג אויף פּוֹליטיק-טיגעטע בירגער, צו וועלכע עס קאַנען נאַר געהערען די אַרישע דייטשען, און אויף צווייטאַנאָלישע קויס טאַקטירטע פּירגער, העלאַטען, צו וועלכע עס ווע-לען זיך פֿעררעכענען די יודען.

דער היטלעריסט וויל איצט דורכ-שטרייכען די אַלע פֿרייהייטס-און גלייכ-פּערעכטיגונגס - אַזאָנונגען, וועלכע עס האַט פֿאַרקלאָמערט די פֿראַנצויזישע דע-וואַזיע און וועלכע עס האָט בעפֿעס-טיגט און פֿערשפּרייט די רעוואַלוציע פון יאהר 1848.

דעריבער טאַר דער פֿערסטיידיגונגס-קאַמף ווידישען פֿאַלק געגען היטלע-ריום נישט אָפּגעשטעלט ווערען מיט דעם מאַמענט, ווען עס ווילפֿען אפילו אין דייטשלאַנד אויספֿיהרען די ברוטאַלע ערשיינונגען פון דער אַנטי-יודישער פּאַטיקאָוע. וויסלעך און ווייניג מיטהעלפֿער האָבען

די היטלעריסטע רעגירונג וויל מיט דער גאַנצער סיסטעמאטישקייט פון דער דייטשער פּאָליטיק און מיט דער גאַנצער ברייטע אַזוי צווי קאַראַקטע-ריסטיש פֿאַרן פֿריישטען מיליטאַריום, עפענטליך טון דאָס, וואָס עס האָבען ביי אַיזש נישט געוואַנט צו טון אַפֿילו די אַממייסט אַנטיסעמיטישע מלוכות. די היטלעריסטע רעגירונג וויל איצט עפֿאַנט-ליך און מיט דעם גאַנצען ציינום, צו-טרעטען מיט די פיס דעם פֿרינציפּ פון דעם גאַנצען יודענטום און שאַפען עטוואָס נייעס אין דער געשיכטע. די היטלערי-סטע רעגירונג איז איצט פֿאַרמעל, אין פֿלו-מירשט לענגלעך פֿאַרמעל, אינאָמי-הערען אַפֿילו, וואָס וואָלט געקאָנט פֿאַ-בען ווין ביישפּיל סיידיען נאַר אין די באַרבאַרשע צייטען פון דער אַלטער ספֿאַרט (אינעם פון די גריכישע מלוכות אין אַלטערטום) פּר וויל נעמליך איינ-פיהרען אַנאָיינטיילונג אויף פּוֹליטיק-טיגעטע בירגער, צו וועלכע עס קאַנען נאַר געהערען די אַרישע דייטשען, און אויף צווייטאַנאָלישע קויס טאַקטירטע פּירגער, העלאַטען, צו וועלכע עס ווע-לען זיך פֿעררעכענען די יודען.

נישט אויסלעזען ווי אַ שוואַך שטרוי פייער, נאַר זי מוז ווערען אַזוי לאַנג געפיהרט, ביז די איצטיגע כאַכט-הא-בער אין דייטשלאַנד וועלען זיך אויס-ניכטערן און ביז עס וועט אינטערעסע-דאס רעספּעקטירען פון די אין די לֶס-צטע 150 יאהר עראָבערטע פֿרייהייטס-און גלייכפֿערעכטיגונגס-פּרינציפּען.

די היטלעריסטע אויפפאַסטונג ווע-לען אפּען פון לעזען די יודען-פּראַגמ-שטעלט מיט זיך פֿאַר איינע פון די גרעסטע געפֿאָהרען אין דער נייטשטער יודישער געשיכטע און דעריבער מוז זיך דאָס יודענטום אין דעם אויפגע-וואָרפֿענעם קאַמף פֿערטיידיגען ביזן לעצטען ביסעל פֿלוט, ווייל דאָ האָבן דעלט זיך נישט נאַר וועגען גורל פון די דייטשע יודען, נאַר אויך וועגען גורל פון די יודען אויף דער גאַנצער וועלט.

די פֿאַטעט-אָקציע און אויך דער באַקאַט אויף דייטשע סחורות טאַר זיך ד"ר מיכאַל רינגעל.

Hurtowy skład cerat, linoleum i przyborów tapicerskich I. HOLAND i S-ka

Berka Joselewicza 6 (daw. Ogrodowa, sklep Obrony)
האָט אויפֿ'ס לאַגער אַ גרויסען אויסוואָהל כאַדניקעס, דיוואַנען, פֿלוישען, ליינאַלעאַום, אָפּאָנעס (ברעזענס), שעניקעס, לעזשאַקעס, פּעלד-בעטלעך אַלץ צו פֿאַבריקס-פֿרייווען.

וואָס היגע יודען רערצעהלען וועגען די שוין-רעליכע יודען-פערפאַלגונגען אין דייטשען גיהנום.

דאָרט איבער אַלע שילדערונגען פון דער שפּאַנישער אינקוויזיציע און פון מיטעלאַטער זענען ווי גאַרישט אַקע-גען דעם גיהנום-יסורים, און באַרבאַרי-שע פּייניגונגען, וואָס ווערען דאָרט אָנגעפֿירט געגן די יודען.

אין דער יודישער פרעסע ווערט כּסדר אָנגעוויזען, אַז די אַלע שילדע-רונגען פון די יודישע ריפּוּת אין דייטשלאַנד זענען נישט קיין קליינער טייל פון דעם, וואָס קומט דאָרט פֿאַק-טיש פֿאַר.

צו אונז אין דער אַקציע זענען געקום-מען די ה"ה אינוויציער לייב האָר-ט ווייט און ה' זענען, דער חורבן איז אוי די לעצטע טעג געקומען פון דייטשלאַנד וויילענדיג דאָרט אַ קורצע צייט. און די דאָזיגע מענשען האָבען אונז ער-קלערט, אַז ס'איז באַמת נישטאָ קיין מעגליכקייטען איבערצוגעבען דאָס וואָס עס קומט פֿאַר אין דייטשלאַנד, און וואָסערע חבלי מות די יודען לעבען.

די היטלעריסטע רעגירונג וויל איצט דורכ-שטרייכען די אַלע פֿרייהייטס-און גלייכ-פּערעכטיגונגס - אַזאָנונגען, וועלכע עס האַט פֿאַרקלאָמערט די פֿראַנצויזישע דע-וואַזיע און וועלכע עס האָט בעפֿעס-טיגט און פֿערשפּרייט די רעוואַלוציע פון יאהר 1848.

נישט וועגען אַרץ-ישראל פּאַשע-פּאַ-צען אַדער כּרמל-וויין וויל אין אייך אַנטיירען צו קויפּען, ווייל אויב איהר האָט די מעגליכקייט עס צו טהון, איז מיט טוב ומה נעים, זאָל עס אייך וואויל בעקומען, איך האָב געזען נישט ס'רעכט אייך אַנצוואַרפֿען, אַז איהר מוזט עס קויפּען, און וואָס זיך מיט אייך רייצען? אַבער וועגען חרוסת וואָס ווערט געשיקט פון אַרץ-ישראל, וויל אין אייך יאָ זאָגען, אַז איהר דאַרפט עס וויסען.

די היטלעריסטע רעגירונג וויל איצט דורכ-שטרייכען די אַלע פֿרייהייטס-און גלייכ-פּערעכטיגונגס - אַזאָנונגען, וועלכע עס האַט פֿאַרקלאָמערט די פֿראַנצויזישע דע-וואַזיע און וועלכע עס האָט בעפֿעס-טיגט און פֿערשפּרייט די רעוואַלוציע פון יאהר 1848.

פֿילאַנס חברה, מלביש ערומים

104 80	1.1.32	אויף אַסע
186 61	30.5.32	פון בלימעל-טאָג
144 21	17.10.32	
28	—	גבולות ארץ-ישראל
50 80	—	פון וואַסער-גאָלד
324 57	—	געוואלדע ארץ-ישראל, נדרים
66	—	צוגעהאָלט צו שייך 22 קינדער צו 3 זין
90	—	" 2 " 45 "

כנסות.

הוצאות

דירה געלד פֿאַרן יאהר 1932 247 -

2 בילדער אויף וואַסער-גאָלד, 2 קויטאַר-יווען, 100 דעקלאַראַציעס 23 -

דרוקאַבען, שפּילקעס, טרענער-געלד 25 -

אויסגאַבען אין קעלף און הוצאות 29 50

געקויפט פּאָסטיקע 4 -

בלימעל-צייכענעס, פּאַפּאַמען, שפּילקעס 23 83

טרענער-געלד, לאָק, צייגניש 608 -

76 פֿאַר שייך צו 8 זין 7 -

אינלאַדונגס-קאַרטען 7 -

2 קויטאַריווען אויף חתונות 5 -

אויסגאַבען: ר"ח, יו"ב, סוכות 17 27

געבליבען אין אַסע דעם 1.12.32 5 39

994 99

במעקורונג: 9 פֿאַר שייך זענען פּערטיילט געוואָרען און צוגעהאַלען.

כשר לפסח!

לכבוד יום-טוב און ביי אונז צו בעקומען אלערליי צוקער-וואַרג, שאַקאַלאַדען פון די ערשטליכע פּאַבריקען, ווי אויך מאַקאַראַנען, מאַנדעל-טאַרטען און צוקער-קוכען פון די בעסטע קוואַליטעטען, מאַליינאַ זאַפט א.א.וו.

מייט אַכטונג

ר. שטאַהל, נייער מאַרק 4

און מ. שטאַהל, ב. יאַסער-ווייטשא 4

דער פסח קומט אָן!

דעריבער דאַרף יעדער וויסען, אַז ריינע מאַנדעל-מאַקאַראַנען, מאַנדעל-טאַרטען, צוקער-קוכען, אייער-מצות און עפענטליכע צוקער-וואַרגען מיט אַ הכשר פון היגען ראַבינאַט זיין אויך וואַרשאַווער שאַקאַלאַדען שטרענג כּשר אין נאַר צו בעקומען ביי דער לאַנג-עקוויטירענדער פּרימע

חיים קאַלמאַ, אַגראַדאַווא 6

בעמערקונג: אין דעם אויך אַז צו באַקען אלעראַרט צוקער-געבעקע אויף פּסח.

"טאָ" געוועלשאַפט צו פּערהיטען דאָס געווגד ביי יודען אין טענענשטאַכאָו.

שבת, דעם 15 אפריל 6 אווענד אין ערשטען טערמין און 7 אווענד אין צווייטען טערמין ביי יעדער צאהל אונזערע קומט פֿאַר אין אייגענעם לאַקאַל ב. יאַסער-ווייטש 3

די יעהווינע אלגעמיינע פערזאָנלעך

פון די מיטגלידער פון דער געז. "ש א ז"

טאָג-אַרדונג: (1) ערשטונג, (2) האָל פון 8 פֿאַרציענדען, (3) פּינאַסיעלער און טעטיגקייטס-בעריכט אויפֿן יאהר 1931-2, (4) פּעראַטען דעם ברושעס-פּרעלימיןאַר אויפֿן יאהר 1932-3 (5) האָלען פון א פּערוואַלטונג און פּערטעריאַנע אַנשטאַט די אַבסטרעקטע דע-ה"ה: ס. גרינבערג, דר. ס. קאַן, א.וו. ע. קראַסנאַק, ד"ר מערינג און דענס. א. פּרין. (6) האָל פון 3 מיטגלידער אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיטע און פּערטעריאַנע, (7) פּרייע פּאַרלאַמענט.

ווייז און מער פֿשר לפסח!

צו בעקומען אין דער וויין פאַבריק (וואַרשאַווסקאַ 11)

פון **שמואל גאלד**

געשעפט אויף קאַטעדראַלאַ 5 3

די בעסטע וויינען און מעד צו די ביליגסטע פּרייווען.

פאַמעראַנצען און נישט אויף כּרמל-וויין, דאָן זייט כּאַטש יוצא מיט'ן תּו-צרת האַרץ, מיט אַרץ-ישראל'דיגען גערוסט.

פֿאַר אַן עיקר זאָלט איהר גע-דענקען אין די לעצטע טעג, ד. ה. זונטאָג, אַ טאָג סאַר ערב פּסח, ווען ס'וועט קומען נאָך מצות דער אַרומ-זאָל איהר נישט אויפֿדרעהן די מאַ-שין (ה' פּערמאַן שפּרינגט ארויף אויף אַ באַנק און דראָהט, אַז טאַמער וועט מען אויפֿדרעהן די מאַשין, וועט...) (3) זאָל מען זיך נישט וואַגען צו בא-קען פון קיין געשמוגעלעט מעהל.

אויב עמיצער וועט עובר זיין אויף דין זאָל זיך געבאָטען, דאַן זאָל ער וויסן, אַז יעדער האָט אַ בעקעריי נישט בלויז אויף פּסח, נאַר אויף אַ גאַנץ יאהר און דאַן...

די פּערוואַמלעטע מצה-בעקער הא-בען איינשטימיג אָנגענומען די דאָזיגע פּעראַדונגען און האָבען געוואוירען אַלץ אויסצופֿיהרען ביי צום לעצטען.

אויך גלויבן זיי, די בעקער, אז זיי וועלען האַלטען ס'וואַרט.

ארץ-ישראל חרוסת.

נישט וועגען אַרץ-ישראל פּאַשע-פּאַ-צען אַדער כּרמל-וויין וויל אין אייך אַנטיירען צו קויפּען, ווייל אויב איהר האָט די מעגליכקייט עס צו טהון, איז מיט טוב ומה נעים, זאָל עס אייך וואויל בעקומען, איך האָב געזען נישט ס'רעכט אייך אַנצוואַרפֿען, אַז איהר מוזט עס קויפּען, און וואָס זיך מיט אייך רייצען? אַבער וועגען חרוסת וואָס ווערט געשיקט פון אַרץ-ישראל, וויל אין אייך יאָ זאָגען, אַז איהר דאַרפט עס וויסען.

נישט אויסלעזען ווי אַ שוואַך שטרוי פייער, נאַר זי מוז ווערען אַזוי לאַנג געפיהרט, ביז די איצטיגע כאַכט-הא-בער אין דייטשלאַנד וועלען זיך אויס-ניכטערן און ביז עס וועט אינטערעסע-דאס רעספּעקטירען פון די אין די לֶס-צטע 150 יאהר עראָבערטע פֿרייהייטס-און גלייכפֿערעכטיגונגס-פּרינציפּען.

די היטלעריסטע אויפפאַסטונג ווע-לען אפּען פון לעזען די יודען-פּראַגמ-שטעלט מיט זיך פֿאַר איינע פון די גרעסטע געפֿאָהרען אין דער נייטשטער יודישער געשיכטע און דעריבער מוז זיך דאָס יודענטום אין דעם אויפגע-וואָרפֿענעם קאַמף פֿערטיידיגען ביזן לעצטען ביסעל פֿלוט, ווייל דאָ האָבן דעלט זיך נישט נאַר וועגען גורל פון די דייטשע יודען, נאַר אויך וועגען גורל פון די יודען אויף דער גאַנצער וועלט.

די פֿאַטעט-אָקציע און אויך דער באַקאַט אויף דייטשע סחורות טאַר זיך ד"ר מיכאַל רינגעל.

צערטעם פסח

נייטווענדיג צו פסח דיגע מאכליים!

נאָר אמת'ער צערעס אין אַריגינעלער פאַקונג מיט'ן אויפשריפט צערעס און שיכט און אטעסטאט פון הרב פּרענקעל פון סקאַווניאַ.

וועגען דייטשע ארטיקלען.
מען מאַכט אונז אויפערקומען. אַז די עלטערשע אַפּאַרטען וואָס די היגע עלטערשע אונזערע רעפּראַמירט פאַר די היגע איינזאָונער קומען פון דייטש-לאַנד און זענען אויסגעאַרבייט דורך אַ דייטשער פּאַבריק.

פון פרויזן-פּעראַיין „עורה“.
ווי עס ווערט אונז מיטגעטיילט, האָט זיך די זאַמעל-אַקציע פון פרויזן-פּעראַיין „עורה“ היי-יאָהר איינגעשטעלט. אַ דאַנק וועלכען די פּערוואַלטהונג האָט געהאַט די מעגליכקייט פּונדערצוטיילן לען איהן פסח פאַר איהער 130 בכבוד'ע קראַנקע לעבענסמיטעל (איינער צוקער) און לייכעקער. די פּערוואַלטהונג איז פאַר-געקומען מיטוואַך דעם 5-טען ד. ה. און אייגענעם לאַקאַל קאַמפּערלאַנד 11.

אינציגער אויפטריו פון רחל האַלצער.
ווייניג פּערהאַנגען אויף דער יודישער ביהנע אַזעלכע אינטעליגענטע און בע-גאַבטע ארטיסטן, ווי עס איז רחל האַלצער.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט פאַר טוריסטיק און לאַנדקענטשאַפּט
אין דער לעצטער צייט איז די גע-זעלשאַפּט פאַר לאַנדקענטשאַפּט רעאַר-גאַנצווייט געווארען און זי האָט אַנגע-חויבען פיהרען אַן אינטענסיווע טעטיג-קייט.

דורך אלע שיכטען פון דער געזעל-שאַפּט. גלייכצייטיג אַרבייט אויס די געזעלשאַפּט צו שריידענע פּלענער פון ווייטערעקע אויספלוונג, בעמיהע-דיג זיך צו צוגעלייך צו מאַכען פאַר די ברייטע מאַסען.

אויפטריו פון אַלאַ לילית און ה. גאַדיק אין טשעכאָוואַ.
אַלאַ לילית פּערהאַנגט אַ ברייטען פּערנעם פון אויסדרוק-מיטלען. זי איז טיעף, איידעל און פּערישענאַרטיג אין דער אינטערפּרעטאַציע, רייך אין דער גיאָנסירונג און שטאַרק אין דער וויר-קונג. איהר קינסטלערישער ציטער גיט זיך איבער דעם צושינער. ס'איז פּערי-האַן עקטיקייט און אוממיטעלפאַרקייט אין איהר גאַנצען אַרטיסטישען וועזען... ווער עס זעהט מיט וואָס פאַר אַ איי-ס-וואַהל און קענטיש דער פּראָגראַם ווערט צוגעפּענעטעלט, דער וועט זיך גען, אַז ס'איז נישט בלויז טאַלענט, ס'איז קולטור.

פון „פּעלי ציון“ (פּעראַיין) מיט צ. ס. פ.
שבת, דעם 8 ד. ה. פּונקטליך 3 נמ. קומט פאַר אין אייגענעם לאַקאַל, קאַ-פּערינקאַ 11 אַ גרויסער מאַסען-מיטינג א, ד. ה. „די מהומה אין דער רעווי-זיאַנסטישער מחנה“ איינגאַנג פּערי-מיטוואַך, דעם 12 ד. ה. 2-טער טאַג (פסח) 8 אַווענד קומט פאַר די פּיער-לייכע ערפּונג פון אייגענעם לאַקאַל, וועלכער וועט טראַגען דעם נאַמען „אַ-ראַכאַוו-היים“ מיט דער בעטייליגונג פון ח' לייזער לעוויץ פון לאַדו, וועל-כער וועט אויך האַלטען אַ רעפּערט אין דערמאַנטען לאַקאַל.

רחל האַלצער אַרבייט נישט לאַנג אויף דער יודישער ביהנע, אַבער דורך דער קורצער צייט האָט זי זיך שוין קונה שם געווען און ווערט בעוואַנ-דערט ביים פּובליקום און אַנגעשאַצט דורך די רעצענענטען.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט און האַבען אַרויסגערופען דעם פּערשטענדליכען אינ-צערעס, ווערענדיג מאַסענווייז בעזוכט

פון דער יודישער געזעלשאַפּט און האַבען אַרויסגערופען דעם פּערשטענדליכען אינ-צערעס, ווערענדיג מאַסענווייז בעזוכט

א. אַבראַמאָוויטש
אלע 4 און אלע 28.

פון קולטור-ליגע.
דורך דער אינציאטיוו פון די ה"ה אהרן פּרץ און ח' לייזער אַוויטש איז ביי אונז אין שטאַרט געגרינדעט גע-וואָרען אַן אַבטיילונג פון דער וואַרשא-ווער קולטור-ליגע.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט האָט קודם כל גע-זענען די ביבליאָטעק, וועלכע פּערי-מאַנט איבער 8000 יודישע און פּויליש-שע ביכער פון די נייצעסטע אויסגאַ-בען.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט האָט קודם כל גע-זענען די ביבליאָטעק, וועלכע פּערי-מאַנט איבער 8000 יודישע און פּויליש-שע ביכער פון די נייצעסטע אויסגאַ-בען.

גאַדיק'ס קאַמפּעראַנסיערקע איז לייכט, לפּעדיג, שפּראַךעלע מיט וויץ, פּויל-מיט אינטעליקייט און איז אויף קיין איין רגע נישט לאַנגווייליג. פּרעסטיג איז ער אין זיינע דעטען מיט לילית'ן.

„Kino Atlantic“
גאַרי קופּער, נאַנסי קאַראַל אין פּילם **UPADŁY ANIOŁ**
דער הויסטער זשאַק האַלט אין פּילם **W tajemniczym wawazie**
פּרייזען פון 25 גר.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט האָט קודם כל גע-זענען די ביבליאָטעק, וועלכע פּערי-מאַנט איבער 8000 יודישע און פּויליש-שע ביכער פון די נייצעסטע אויסגאַ-בען.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט האָט קודם כל גע-זענען די ביבליאָטעק, וועלכע פּערי-מאַנט איבער 8000 יודישע און פּויליש-שע ביכער פון די נייצעסטע אויסגאַ-בען.

פון דער יודישער געזעלשאַפּט האָט קודם כל גע-זענען די ביבליאָטעק, וועלכע פּערי-מאַנט איבער 8000 יודישע און פּויליש-שע ביכער פון די נייצעסטע אויסגאַ-בען.

די האַנדעלס-שעה'ן פאַר חגאַ.
קומענדיגן זונטאָג, דעם 9 טען ד. ה. וועלען די געשעפטען מענען זיין אָפּען פון 1 נאַכמיטאָג ביז 6 אַווענד. די געזעלשאַפּט אַנהייבענדיג פון מאַנטאָג, וועלען די געזעלשאַפּט זיין אָפּען ביז 9 אַווענד און שבת, דעם 15-טען ביז 6 אַווענד זיינער אַווענד.

ראַטעוועט דאַס געזונד
די געזונטעסטע ערשט-לייכע וועלט-פּערינע לייכטישן האָבן פּעסט-געשטעלט, זי 25 פּראָצענט קראַנקע טאַגען אין די הויפט-סיבה פון ענטשענען פון פּעסט. קראַנקע הייטען פּעראַמירונג דאַס בליט און אַסאַ אַ סלעכטע סטאַטעסטיקע-פּערינע די בעריהמטע זייט 50 יאָהר אין דער נאַנצער וועלט פּערינע **Ziola z gór Harcu Dr. Lauera** פּערינע די פּראַם פון בערלינער אוניווערסיטעט דיר מאַרטין דיר האַמפּלענדער און אַ סך אַנד. בערינענדיג דעקלעטירט, זענען אַנאליזעס פּערינע פּערינע צו מענען דעם מאַגען, בערינענדיג די אַבסטרעקט (פּערי-אַרטיסט), און אַ נוס ווייניגסטענס פּערינענדיג די נעקעסע פון די פּערינענדיג פּערינענדיג דעם אַרנאָנדיג און דערוועקען דעם אַפּעטיט.

ראַטעוועט דאַס געזונד
די געזונטעסטע ערשט-לייכע וועלט-פּערינע לייכטישן האָבן פּעסט-געשטעלט, זי 25 פּראָצענט קראַנקע טאַגען אין די הויפט-סיבה פון ענטשענען פון פּעסט. קראַנקע הייטען פּעראַמירונג דאַס בליט און אַסאַ אַ סלעכטע סטאַטעסטיקע-פּערינע די בעריהמטע זייט 50 יאָהר אין דער נאַנצער וועלט פּערינע **Ziola z gór Harcu Dr. Lauera** פּערינע די פּראַם פון בערלינער אוניווערסיטעט דיר מאַרטין דיר האַמפּלענדער און אַ סך אַנד. בערינענדיג דעקלעטירט, זענען אַנאליזעס פּערינע פּערינע צו מענען דעם מאַגען, בערינענדיג די אַבסטרעקט (פּערי-אַרטיסט), און אַ נוס ווייניגסטענס פּערינענדיג די נעקעסע פון די פּערינענדיג פּערינענדיג דעם אַרנאָנדיג און דערוועקען דעם אַפּעטיט.

ראַטעוועט דאַס געזונד
די געזונטעסטע ערשט-לייכע וועלט-פּערינע לייכטישן האָבן פּעסט-געשטעלט, זי 25 פּראָצענט קראַנקע טאַגען אין די הויפט-סיבה פון ענטשענען פון פּעסט. קראַנקע הייטען פּעראַמירונג דאַס בליט און אַסאַ אַ סלעכטע סטאַטעסטיקע-פּערינע די בעריהמטע זייט 50 יאָהר אין דער נאַנצער וועלט פּערינע **Ziola z gór Harcu Dr. Lauera** פּערינע די פּראַם פון בערלינער אוניווערסיטעט דיר מאַרטין דיר האַמפּלענדער און אַ סך אַנד. בערינענדיג דעקלעטירט, זענען אַנאליזעס פּערינע פּערינע צו מענען דעם מאַגען, בערינענדיג די אַבסטרעקט (פּערי-אַרטיסט), און אַ נוס ווייניגסטענס פּערינענדיג די נעקעסע פון די פּערינענדיג פּערינענדיג דעם אַרנאָנדיג און דערוועקען דעם אַפּעטיט.

ראַטעוועט דאַס געזונד
די געזונטעסטע ערשט-לייכע וועלט-פּערינע לייכטישן האָבן פּעסט-געשטעלט, זי 25 פּראָצענט קראַנקע טאַגען אין די הויפט-סיבה פון ענטשענען פון פּעסט. קראַנקע הייטען פּעראַמירונג דאַס בליט און אַסאַ אַ סלעכטע סטאַטעסטיקע-פּערינע די בעריהמטע זייט 50 יאָהר אין דער נאַנצער וועלט פּערינע **Ziola z gór Harcu Dr. Lauera** פּערינע די פּראַם פון בערלינער אוניווערסיטעט דיר מאַרטין דיר האַמפּלענדער און אַ סך אַנד. בערינענדיג דעקלעטירט, זענען אַנאליזעס פּערינע פּערינע צו מענען דעם מאַגען, בערינענדיג די אַבסטרעקט (פּערי-אַרטיסט), און אַ נוס ווייניגסטענס פּערינענדיג די נעקעסע פון די פּערינענדיג פּערינענדיג דעם אַרנאָנדיג און דערוועקען דעם אַפּעטיט.

די האַנדעלס-שעה'ן פאַר חגאַ.
קומענדיגן זונטאָג, דעם 9 טען ד. ה. וועלען די געשעפטען מענען זיין אָפּען פון 1 נאַכמיטאָג ביז 6 אַווענד. די געזעלשאַפּט אַנהייבענדיג פון מאַנטאָג, וועלען די געזעלשאַפּט זיין אָפּען ביז 9 אַווענד און שבת, דעם 15-טען ביז 6 אַווענד זיינער אַווענד.

Koniecznie z tym znakiem!
KOWALSKINA
USUWA NAJOPORZYWSZĄ BÓLE GŁOWY
FABRYKA CHEM.-FARMACEUTYCZNA „P. KOWALSKI” WARSZAWA

BLOND VENUS
ווייט מאַרלענאַ דיפּעריק.
אויסערדעם קלאַנג-צוגאַבען.

SCIGANA PRZEZ LOS
אין דער מעכטיגער דראַמע

„Grand-Kino”
קאַשטשוישקי גאַס.
לעצטער טעאָט 9.40 אַווענד.

די האַנדעלס-שעה'ן פאַר חגאַ.
קומענדיגן זונטאָג, דעם 9 טען ד. ה. וועלען די געשעפטען מענען זיין אָפּען פון 1 נאַכמיטאָג ביז 6 אַווענד. די געזעלשאַפּט אַנהייבענדיג פון מאַנטאָג, וועלען די געזעלשאַפּט זיין אָפּען ביז 9 אַווענד און שבת, דעם 15-טען ביז 6 אַווענד זיינער אַווענד.

אָ דאַנטינג אין וועלט.
מיטוואַך, דעם 12 ד. ה. 8 אַווענד קומט פאַר אַ דאַנטינג אין אייגענעם לאַקאַל פון יוד. טורן און ספּאַרט-פּעראַיין.

TRANSATLANTYK
און אַ פּילם פון לעבען אויפ'ן ווייטען מערב
מיט זשאָרזש אַבריען און צעציליע פּאַרקער.

TRANSATLANTYK
און אַ פּילם פון לעבען אויפ'ן ווייטען מערב
מיט זשאָרזש אַבריען און צעציליע פּאַרקער.

Teatr „ODEON”
אלע 27.
לעצטער טעאָט 10 אַווענד.